

Seat No. _____

HK-1601210101041000

B. A. (Sem. IV) Examination

April - 2023

Philosophy

Indian Logic

Time : 2:30 Hours / Total Marks : 70

- સૂચના :** (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ પ્રશ્નો છે. બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
 (2) આંતરિક વિકલ્પને આધારે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.
 (3) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1	ઉપનય અને નિગમન સમજાવો.	14
	અથવા	
1	ભારતીય તર્કશાસ્ત્રનો જ્ઞાનમીમાંસા સાથેનો સંબંધ ચર્ચો.	14
2	પ્રતિજ્ઞા, હેતુ અને ઉદાહરણ સહિત વ્યાપ્તિ એ ત્રણ અવયવો સમજાવો.	14
	અથવા	
2	ભારતીય તર્કશાસ્ત્રનો તત્ત્વમીમાંસા સાથે સંબંધ ચર્ચો.	14
3	પંચાવયવી અનુમાનનું સ્વરૂપ વિગતે ચર્ચો.	14
	અથવા	
3	હેત્વાભાવ એટલે શું? બાધિત હેત્વાભાસ સમજાવો.	14
4	નવ્ય ન્યાય અનુસાર અનુમાનના પ્રકારો વર્ણવો.	14
	અથવા	
4	અનુમાનના ઘટકો જણાવો.	14
5	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ બે)	14
	(1) સદહેતુનાં લક્ષણો વર્ણવો.	
	(2) સ્વરૂપાસિદ્ધ હેત્વાભાસ	
	(3) સ્વાર્થાનુમાન	
	(4) કેવલ વ્યતિરેકી અનુમાન.	

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) This paper contains Five Questions attempt all of them.
 - (2) Give answer of all questions on basis of internal options.
 - (3) The right side figures indicate marks.

1 Explain Upanaya and Nigamana. 14

OR

1 Discuss the relation of Indian logic with Epistemology. 14

2 Explain three Components pratigna, Hetu with example. 14

OR

2 Discuss the relation of Indian Logic with Metaphysics. 14

3 Clarify with details the Nature of five fold Inference. 14

OR

3 What is Hetvabhasa ? Explain the “Badhit Hetvabhasa”. 14

4 Describe the types of Inference according to Navya Nyaya. 14

OR

4 Explain the components of Inference. 14

5 Write short answers (any two) : 14

- (1) Characteristic of valid Hetu
- (2) Svarupasiddha Hetvabhasa
- (3) Svarhanumana
- (4) Keval vyatireki Anumana.